

ROSILDE
KOMMUNE

VIBY

DECEMBER 2023

Handleplan 2024-2027

Indhold

Kvaliteter vi bygger videre på	4
Status - forår 2023	6
De kommende års udvikling	9
Attraktive boliger for alle	11
Kraftfelt og spændende bymidte	13
Sammenhæng og gode forbindelser	14
Naturen ind i Viby - Viby ud i naturen	15
Stærke rammer for liv og fællesskab	17
Budgetforslag	19
Økonomioversigt	20

Forord

Handleplan for Viby Sjælland 2024-2027 beskriver de initiativer, aktiviteter og anlægsinvesteringer, som Roskilde Kommune i samarbejde med lokale borgere og aktører har igangsat. Formålet med handleplanen er at give et samlet overblik over de forskellige indsatsområders status og sikre den nødvendige fremdrift.

I 2014 satte byrådet, borgere og aktører i fællesskab retning og rammer for fremtidens Viby. Udviklingen skulle vendes, og byens eksisterende potentialer skulle udnyttes til en styrke for udviklingen i Viby. Resultatet blev en udviklingsplan for Viby med 5 bærende indsatsområder. Sidenhen har de mange fælles indsatser skabt en positiv udvikling i Viby, og det lange seje træk bærer nu frugt. Byen er i dag i hastig udvikling, bymidten er med det nye Cosmos under revitalisering, og nye boliger skyder i disse år op på Skousbo.

Handleplanen bygger videre på de stærke visioner med afsæt i fem centrale indsatsområder for udviklingen af Viby. Indsatsområderne tydeliggør, hvor de konkrete projekter har deres udgangspunkt. En stor del af projekterne bidrager dog til at opfylde mål for flere indsatsområder. Handleplanen afsluttes med et forslag til budget og økonomi, som giver et samlet overblik over økonomien for de forskellige projekter i Viby. Handleplanen bliver opdateret årligt og i takt med projekternes realisering, hvorfor beløbene vil afspejle de forskellige projekters fremdrift. Handleplanen fungerer som input til Roskilde Kommunes strategiske anlægsplan.

Det er en forudsætning for realiseringen af handleplanen, at borgere og aktører i Viby samarbejder med Roskilde Kommune om opgaven. Kommunen vil derfor aktivt opsøge aktører, som kan være med til at bidrage til Vibys udvikling.

FN's Verdensmål

Verdensmålene for bæredygtig udvikling er 17 mål, der tilsammen sætter kurs mod en mere bæredygtig fremtid. FNs medlemslande er forpligtet til at arbejde for at indfri målene. De fremhævede mål i cirklen, er dem, som vi arbejder aktivt med i handleplanen for Viby, hvilket også afspejles i de 5 indsatsområder for byens udvikling. F.eks. kan nævnes planlægningen for et socialt og mangfoldigt boligudbud til hele livet, god og trafikikker tilgængelighed, nære fællesskaber samt mere natur i og omkring byen. Indsatser der ofte udvikles i dialog og samarbejde med lokalsamfundet.

VISION OG FOKUSOMRÅDER

Kvaliteter vi bygger videre på

Udviklingsprogrammet tegner et visionært og ambitiøst billede af fremtidens Viby. Vi skal sikre kvaliteten ved at bo i et trygt lokalsamfund og samtidig kunne udnytte den dynamik, der er i hovedstadsområdet. Fremtidens Viby skal bygge på stærkt medborgerskab, et trygt og aktivt lokalsamfund og Vibys smukke grønne rammer – natur, parker og åndehuller. Visionen koncentrerer sig om 5 indsatsområder, som er beskrevet på næste side.

Attraktive boliger for alle

Udviklingen af Viby skal ske med øje for, at Viby skal kunne tilbyde et bredt udbud af boformer, så man kan blive boende i byen hele livet og gennem forskellige livsfaser. Nye boligområder skal understøtte fællesskaber, beboerne imellem, og udvikles med øje for mangfoldighed, nærhed til natur samt god tilgængelighed.

Kraftfelt og spændende bymidte

Mere liv og flere mødesteder skal understøttes. En lettere opfriskning af gadebilledet og en sammenhængende bymidte skal afspejle Vibys liv og mange aktiviteter. Det kulturhistoriske bymiljø styrkes, da det er en vigtig kulturbærer og historiefortæller om Vibys rødder.

Sammenhænge og gode forbindelser

Viby skal hænge sammen trafikalt både hvad angår stier, kollektiv trafik og bilisme. Der skal skabes smidige løsninger i takt med, at byen udbygges. De gode kollektive forbindelser til Roskilde og København skal udnyttes. Bedre parkering og omstigning ved stationen, samt gode og trygge skift mellem transportformer, skal fremmes.

Naturen ind i Viby og Viby ud i naturen

Vibys rekreative grønne områder skal bindes bedre sammen med hinanden og med byen. Naturen skal trækkes ind i byen, og adgangen ud i naturen skal gøres mere tilgængelig. Nye naturområder kan sammen med naturpleje af eksisterende grønne åndehuller øge biodiversiteten og oplevelsesmulighederne. Samtidig skal nye rekreative stier og støttepunkter indbyde til aktiviteter og ophold i naturen.

Stærke rammer for liv og fællesskab

Nye og eksisterende fællesskaber på tværs af etablerede foreninger og kommunale institutioner skal fortsat understøttes, så der opnås flere synergieffekter for borgerne i Viby. Cosmos danner rammerne for, at fællesskaberne kan spire i Viby. Samtidig skal nye boligområder og boformer udvikles med fællesskab som omdrejningspunkt.

Skousbo

I 2022 flyttede nye beboere til Skousbo i de første 36 af i alt 115 almene træboliger. De resterende almene boliger er under opførelse og forventes at stå færdige i løbet af 2023-24. Dertil forventes opførelsen af 20 1-plans rækkehuse påbegyndt i første halvår af 2023. Realiseringen af Skousbo's første etape er dermed fortsat i fuld gang, om end verdenssituationen også har haft betydning for udviklingstakten i Viby. I 2022 blev der samtidig taget hul på en ny etape i Skousbo med vedtagelsen af lokalplan 715 for Skousbo's etape 2. Lokalplanen fastlægger den overordnede struktur for i alt 120 helårsboliger. Samtidig sikres realiseringen af Syvmosekilen, og dele af Skousbo Skov gøres offentligt tilgængelig. Lokalplanen er alene byggeretsgivende for de første 70 boliger, bestående af 8 parcelhuse og 62 rækkehuse, heraf 30 almene. Byggeriet blev igangsat i starten af 2023.

Børnehuset Solstrålen udvidet

I takt med at Viby udbygges, øges byens børnetal også. Dette har lagt pres på kapaciteten i byens daginstitutioner. Derfor blev Børnehuset Solstrålen i 2022 udvidet. Viby Skoles tidligere SFO er blevet istandsat og udbygget til at kunne huse Solstrålens i alt 100 børnehavebørn, alt imens 44 vuggestuebørn har fundet sig til rette i børnehusets oprindelige bygninger. Dermed er kapaciteten i pasningsdistrikt Viby-Dåstrup udvidet med 24 0-2 års pladser og 40 3-5 års pladser fra 2023. Dette er imidlertid ikke nok til at kunne håndtere den fortsatte befolkningstilvækst i byen, hvorfor muligheden for yderligere kapacitetsudvidelse undersøges.

Cosmos vinder priser

Vibys nye kulturhus og bibliotek Cosmos har i løbet sit første år modtaget hele to internationale priser for bl.a. sin rolle i lokalsamfundet. Cosmos høstede i juni 2022 den internationale arkitekturpris Architizer A+ Awards Popular Choice pris i kategorien Community Centers, det vil sige vigtige lokale samlingspunkter. Architizer A+ Awards havde nominerede fra mere end 100 forskellige lande, og mere end 400.000 brugere har været inde og stemme. I december 2022 vandt Cosmos prisen Engineering News-Records Global Best Projects Award i kategorien Cultural Buildings. Den internationale ingeniørpris uddeles for fremragende ingeniørarbejde og tager i betragtning om projektet har gjort en forskel for lokalsamfundet og om sikkerheden i udførelsen af projektet har været i top.

Siden sidst

Her kan I gå på opdagelse i de aktiviteter og tiltag, der er igangsat og afholdt i Viby siden foråret 2022. 2022 blev året, hvor vi tog hul på en ny etape i Skousbo og samtidig kom et skridt nærmere realiseringen af nye naturområder i både Skousbo og Viby øst. Det øgede børnetal medførte kapacitetsudvidelser på dagtilbudsområdet. Og Cosmos - Vibys velbesøgte og prisvindende bibliotek, borgerservice, lokalarkiv og kulturhus - kunne fejre sin et års fødselsdag. Generelt har året båret præg af, at byen fortsat er i en positiv udvikling.

Grønne udearealer ved Cosmos

I sommeren 2022 blev udearealerne omkring Cosmos opgraderet og begrønnet. På et kommunalt ejet areal mellem Cosmos-pladsen og KFI's butiksejendom er udlagt byggefelt til en ny, større dagligvarebutik. Grusarealet, som før fremstod "ufærdigt", er nu tilsået med græs i en midlertidig periode frem til butikkens realisering. Dertil har den lokale virksomhed CP doneret to blomstrende træer til den nye "have", mens den store vandreblok, som før stod foran Viby Bibliotek, også er flyttet til græsarealet. UdeCosmos har samtidig omdannet et tilgroet krat bag butiksejendommen til junglesti. Alt sammen tiltag, der har bidraget til en grønnere bymidte. På Cosmos' forplads har bibliotekets bogstøtte fået plads, og samtidig er adgangsforholdene ved indgangspartiet gjort mere sikre. Opgraderingen af udearealerne er sket i samarbejde med Kultur Cosmos.

Sikre skoleveje

Efter skolesammenlægningen i Viby har mange elever fået længere til skole, og flere cykler ad andre ruter end tidligere. For at forbedre trafikikkerheden på strækningen Assendløsevejen-Dalen-Ørstedvej, hvor mange elever færdes, er der i 2021 bl.a. etableret to nye signalregulerede kryds; dels ved Parkvej/Skovly og dels Grønningen/Vibyvejen. Projekterne følges i 2023 op af et tredje signalreguleret kryds ved Toftøjvej/Damgårdsvej, nye krydsningsheller samt enkeltrettede stier langs Ørstedvej. Alt i alt er der i perioden 2020 - 2023 afsat ca. 21 mio. kr. til sikre skoleveje i Viby.

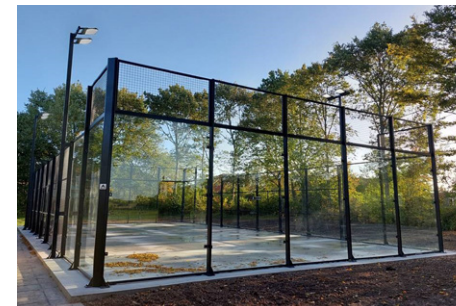
El- og ladcykelparkering

Efterspørgslen efter tryk, sikker og praktisk parkering ved stationen stiger, efterhånden som borgerne i hyppigere grad transporterer sig rundt på el- og/eller ladcykel. Roskilde Kommune har med tilskud fra Trafik- Bygge og Boligstyrelsen indrettet overdækkede parkeringspladser til ladcykler på vestsiden af Viby station. Dertil er der kommet nye cykelstativer, hvor man kan låse cyklen fast, samt aflåste skabe med mulighed for at lade sit cykelbatteri op. Begge dele låses med et chip-kort, som f.eks. rejsekort eller betalingskort, og er gratis at benytte. Kommunens tilbud om en sikker parkering et supplement til DSBs aflåste cykelparkering på stations østside.

Ladestandere

Roskilde Kommune har sat fokus på at knække kurven på den stigende CO₂-udledning fra transportområdet ved at udvikle og afprøve koncepter og tiltag, der kan fremme bæredygtig mobilitet. Et borgermøde i 2021 om el-ladestandere på kommunale arealer og en indsamling af forslag via Facebook har ført til, at 5 private operatører er gået sammen om at opstille 93 ladestandere på 182 offentlige parkeringspladser fordelt i hele kommunen. I Viby er der i 2022 etableret ladestandere ved Viby station, og flere er på vej ved Viby Sj. Idrætscenter.

Adgange i naturen

Der arbejdes fortsat på en realisering af Vibystierne langs Viby Å til Klosterskoven. På de etablerede strækninger gennem Å-parken og under banen ved Kildemosen, bruges stierne allerede flittigt, og nye oplevelsesmuligheder langs vandløbet har været til glæde for skole, daginstitutioner, spejdere og beboere. De næste etaper mellem Kildemosen og Klosterskoven er afhængige af, at der kan indgås aftaler med private lodsejere. I 2022 har Roskilde Kommune, i samarbejde med Naturgruppen i Viby, været i fornyet dialog med de berørte lodsejere, uden dog at komme nærmere en aftale.

På kommunegrænsen mellem Lejre og Roskilde er der over Bregnetved Å etableret en ny stibro for gående og cyklister. Forbindelsen mellem landsbyerne Søster Svenstrup og Bregnetved skaber øget adgang til naturen for landområdernes beboere. Broen er finansieret af Lejre og Roskilde Kommuner.

Ny natur i Viby Øst

Helhedsplanen for Viby Øst præsenterer et nyt rekreativt natur- og idrætslandskab, der skal samle by og land i et nyt grønt åndehul i Viby Øst. Projektet er blevet til i et samarbejde med Fors A/S og omfatter også en ambitiøs og visionær håndtering af regnvandet, ikke alene fra de nye boligområder, men også fra det østlige Viby. I 2022 har kommunen opkøbt 5 ha landbrugsareal som led i arbejdet med at realisere helhedsplanen. Samtidig er principperne fra helhedsplanen omsat til et konkret projekt med inddragelse af bl.a. Idrætsforeningen, Naturgruppen i Viby samt grundejerforeninger og naboer i Viby øst. Etableringen af stier, støttepunkter, beplantning, grøfter og bassiner forventes påbegyndes medio 2023. Til efteråret 2023 påbegyndes etableringen af ca. 5 ha ny skov ved Langdyssegård.

Første år med Cosmos

Med Cosmos er der skabt et vindue til oplevelser, inspiration, fordybelse, fællesskab og mangfoldighed og ikke mindst til mødet med dem, man deler sit lokalsamfund med. Både arkitekturen, stemningen, og det indhold, der skabes til og sammen med de lokale Viby-borgere gør huset til et unikt og samlende sted. Den 30. oktober 2022 kunne Cosmos fejre sin 1 års fødselsdag. I sit første leveår har Cosmos dannet rammer for bl.a. byens folkefest, flere koncerter, to folkeafstemninger og en lang række biblioteks-, borger- og foreningsdrevne aktiviteter. Huset er landet i den ønskede drift, hvor der arbejdes på tværs af kommune og civilsamfund.

År 2022 var også året, hvor Kultur Cosmos rundede sit 10-års jubilæum. Siden stiftelsen i 2012 har foreningen spillet en aktiv og afgørende rolle i byen. Med de nye rammer i Cosmos er der grobund for en fortsat udvikling.

Idræt og friluftsliv

Padel er en hastigt voksende idrætsgren i Danmark og efterspørgslen efter flere baner er stor. I 2022 påbegyndtes etableringen af en udendørs padelbane ved Viby Sj. idrætscenter. Banen etableres i sammenhæng med de eksisterende tennisbaner til glæde for foreningens brugere og andre borgere i området. Initiativet til padelbanen kommer fra Viby Idrætsforening og finansieres af Roskilde Kommune. Banen forventes at kunne tages i brug i første halvår af 2023.

De kommende års udvikling

På næste side ses et udpluk af de mange projekter, initiativer og aktiviteter, der realiseres i Viby de kommende år.

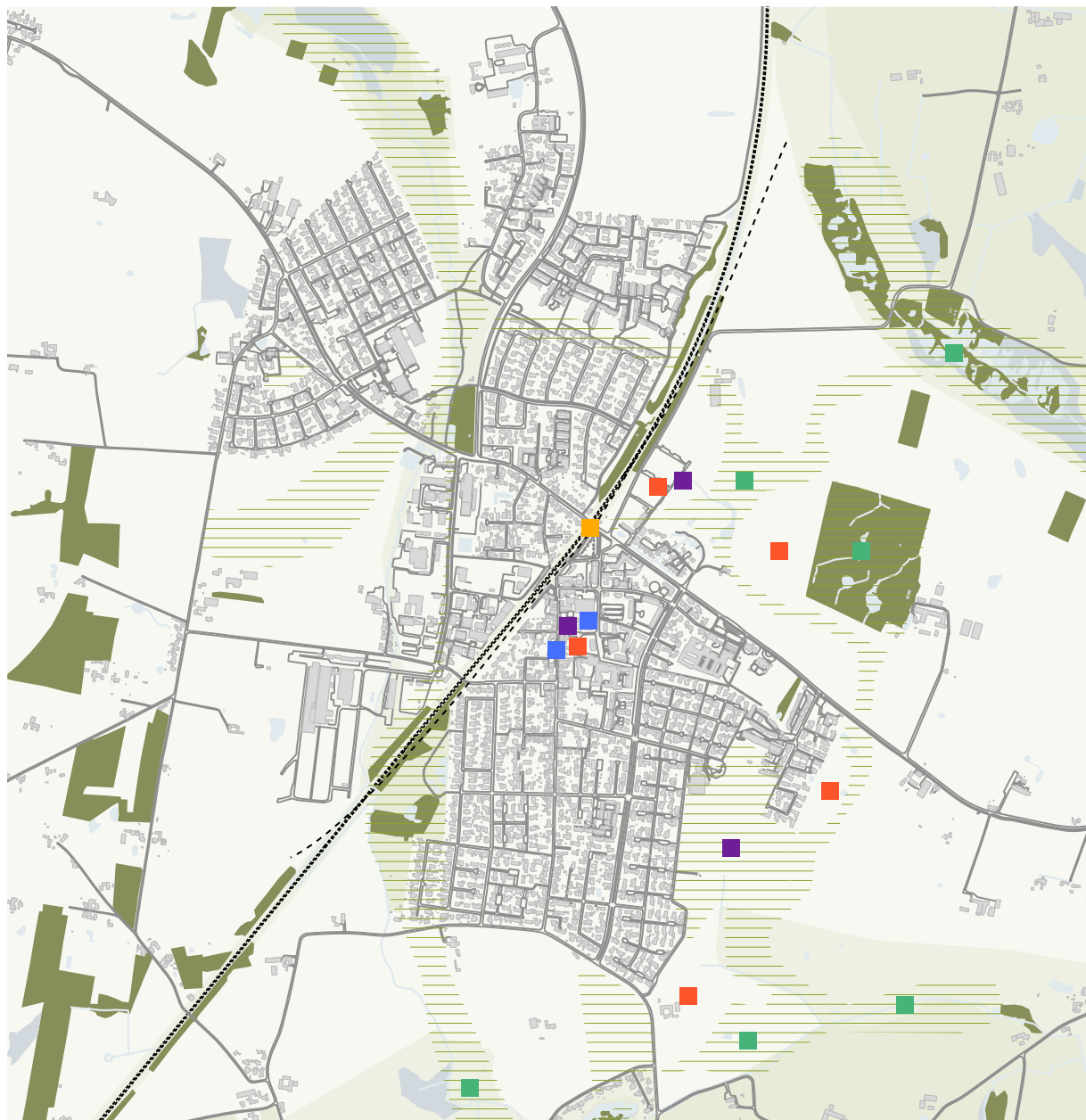
Af fokusområder kan nævnes:

- Boligudbygning og velfærds-kapacitet i balance
- Langsigtede trafikløsninger
- Mere tilgængelig natur i nærhed til byen
- Stærke fællesskaber

- Attraktive boliger for alle
- Kraftfelt og spændende bymidte
- Sammenhænge og gode forbindelser
- Naturen ind i viby og Viby ud i naturen
- Stærke rammer for liv og fællesskab

- Nye boliger på Skousbo ■
- Nye boliger og botilbud ved Kavsbjerggård ■
- Almene boliger i bymidten ■
- Udvidet daginstitutionskapacitet ■
- Varmeforsyning ■
- Kvalitetsløft af bymidtens gader og byrum ■
- Styrket handels- og erhvervsliv ■
- Krydsforbedringer ved jernbaneviadukten ■
- Stier langs Ørstedvej og Damgårdsvej ■
- Langsigtede trafikløsninger ■
- Vibys grønne loop ■
- Syvmossekilen + adgang til Skousbo Skov og Syv Holme Mose ■
- Mere natur i Viby Øst ■
- Adgange i naturen ■
- Ændret arealanvendelse fra landbrug til natur ■
- Blandede boformer med fokus på fællesskab ■
- Øget mulighed for selvorganiseret idræt i naturen ■
- Stærke fællesskaber i Cosmos ■

Attraktive boliger for alle

Med store boligprojekter undervejs både på Skousbo, i bymidten og i Viby øst vil der ske en markant vækst i befolkningstallet. De kommende år sættes fokus på udviklingen af nye boligområder med øje for, at Viby skal kunne tilbyde et bredt udbud af boformer, så man kan blive boende hele livet og gennem forskellige livsfaser.

Skousbo

Skousbo er Viby's største boligudbygningsområde med en kapacitet på ca. 430 boliger i Kommuneplan 2019. På den lange bane skal Skousbo udvikle sig til en urban, grøn og bæredygtig bydel med plads til i alt 950 nye boliger. Udviklingen sker i takt med, at kommuneplanen åbner op for nye udbygninger. I overensstemmelse med helhedsplanen for Skousbo er der fokus på at skabe en blandet og social mangfoldig bydel med en stor variation af boformer, der kan supplere Vibys mange parcelhuse. De kommende år opføres bl.a. almene boliger, bofællesskaber for unge og ældre, senioregnede rækkehuse og selvbyggede villaer. Skousbos første etape med i alt ca. 300 boliger etableres på kommunalt ejet jord. Her anlægges Roskilde Kommune veje, fællesparkering, torve, pladser og rekreative, grønne områder i takt med, at grunde udbydes og boligenklaver skyder op. Skousbo's 2. etape placerer sig øst for etape 1 på privatejede arealer mellem Syvmosekilen og Skousbo Skov. Her etableres de kommende år 120 nye boliger, og samtidig færdiganlægges Syvmosekilens første etape med nye rekreative stier på tværs og gennem skoven. Fællesskab, blandede boligformer og nærhed til naturen er fortsat i fokus i udviklingen af Skousbo.

Nye boliger ved Kavsbjerggård © Vandkunsten

Nye boliger og botilbud ved Kavsbjerggård

Ved Kavsbjerggård i Viby øst skal 135 nye tæt-lave boliger i varierende størrelser, herunder senioregnede boliger, supplere Vibys store udbud af parcelhuse og bidrage til et stort udvalg af boligformer og -størrelser i Viby. I tråd med Roskilde Kommunes boligpolitik, der arbejder for at give plads til livet og hverdagen for alle på tværs af alder, kulturelle og sociale skel, og ud fra en målsætning om, at stærke områder skal løfte mere, indpasses i området et social-psykiatrisk bosted for 35 beboere. Det er Københavns Kommune, der skal etablere botilbuddet. Tidsplanen er imidlertid blevet forlænget på grund af de prisstigninger, som byggebranchen er udfordret af i øjeblikket.

Arealerne ved Kavsbjerggård indgår i en samlet helhedsplan for Viby øst, som også tegner stregerne for perspektivområdet Langdyssegård, hvor der på sigt kan opføres yderligere 150-200 boliger.

Fortætning i bymidten - flere almene boliger

Med etableringen af et samlet bibliotek og kulturhus i Cosmos, er der skabt muligheder for byfortætning med nye almene boliger til både familier og seniorer centralt i Viby bymidte. På Cosmosgrunden og den tidligere biblioteksgrund opføres de kommende år samlet ca. 44 almene familie- og seniorboliger. Herudover muliggør lokalplanen for Viby Bymidte nyt boligbyggeri ovenpå den planlagte nye dagligvarebutik, som kan etableres på Toftøjvej 10.

Boligudbygning og velfærdskapacitet i balance

Viby er kendetegnet ved en stor befolkningsudvikling de kommende år, som følge af boligudbygning i bl.a. bymidten, på Skousbo og i Viby øst. Dette har betydning for kapaciteten i byens daginstitutioner. For at opnå bedst mulig balance mellem et stigende børnetal og kapaciteten i byens dagtilbud, kræver det dels arealer til nye daginstitutioner og dels, at boligudbygningen sker i en takt, hvor kapaciteten kan følge med. Trods en udvidelse af Børnehuset Solstrålen i 2022 forudses et fortsat underskud på kapaciteten i pasningsdistriktet, hvilket forventes at stige ud i årene. Derfor etableres der i 2023 en udflytterordning i tilknytning til et af byens eksisterende børnehuse. Udflytterordningen er en midlertidig løsning, mens muligheden og behovet for et nyt permanent børnehus undersøges nærmere. Samtidig følges bolig- og befolkningsudviklingen i Viby nøje, således at kommende udviklingsetaper kan planlægges i takt dagtilbudskapaciteten.

Varmeforsyning

Nye rammebetingelser og tilskudsordninger sætter skub på udfasning af naturgas til enten fjernvarme eller varmepumper, og Roskilde Kommune har et mål om, at varmforsyningen skal være CO₂-neutral i 2035. Viby er en af kommunens såkaldte 'gasbyer', hvor langt størstedelen af byen varmforsynes med naturgas. Kommunen reviderede varmeplanen i efteråret 2022, og Viby er udpeget til såkaldt 'fjernvarmepotentialeområde'. Det betyder, at forsyningselskabet Fors A/S i løbet af 2023 skal afklare, om der er grundlag for fjernvarme i byen baseret på varme fra et lokalt varmeproduktionsanlæg (kollektiv eldreven luft-vand varmepumpe). Det første skridt er at afklare, om fjernvarme er samfundsøkonomisk mere fordelagtigt end individuelle varmepumper. Hvis det er tilfældet må kommunen godkende varmeprojektet. Hvis fjernvarme kan godkendes, vil det være frivilligt for borgerne at tilslutte sig. Der vil være behov for en høj tilslutningsprocent i området, for at et fælles projekt kan realiseres.

Kraftfelt og spændende bymidte

Livet i Viby bymidte skal understøttes og forstærkes. De kommende år sættes fokus på et kvalitetsløft af gadebilledet. Det kulturhistoriske bymiljø skal styrkes, da det er en vigtig kulturbærer og historiefortæller om Vibys rødder.

Kvalitetsløft af gader og byrum

Det er vigtigt, at der sideløbende med udviklingen af Viby bymidte sker et generelt kvalitetsløft af byen, herunder dens gader og byrum. Det gælder udvikling af pladser og stræder omkring Cosmos samt et generelt kvalitetsløft af gaderummene i forbindelse med bymidtens udvikling. I 2021 blev en ny central plads etableret i tilknytning til Cosmos. I 2024-25 etableres Parkstrøget som grøn fodgængerzone mellem Søndergade og Tofthøjvej, og i 2025-26 gives Tofthøjvej et kvalitetsløft med bl.a. fortov, ny beplantning og opstramning af gaderummet ved den gamle biblioteksgrund. Begge projekter forudsætter, at de almene boliger på hhv. Cosmosgrunden og Biblioteksgrunden er etableret først.

Styrket handels- og erhvervsliv

Butikslivet skal koncentreres i bymidten, og det skal være lettere for butikker at etablere sig i byen. Lokalplanen for bymidten muliggør derfor etablering af en tredje dagligvarebutik. Byggefeltet muliggør plads til en tidssvarende dagligvarebutik på 1.200m² samt småbutikker, lægehus og café i tilknytning hertil. Oven på butikkerne kan etableres boliger.

KulturCosmos er flyttet ind i det nyetablerede Cosmos, og Søndergade 13 står derfor overfor et kommunalt salg. Det er visionen, at huset fremover kan anvendes til erhvervsformål, som f.eks. iværksætterhus eller kontorfællesskab for byens små erhvervsdrivende. Huset er bevaringsværdigt i henhold til gældende lokalplan.

Sammenhænge og gode forbindelser

Vibys skal fortsat hænge sammen trafikalt, i takt med at byen vokser. De kommende år sættes fokus på tilgængeligheden til Viby Station, trafikafvikling på tværs af byen samt nye tiltag, der kan fremme bæredygtig mobilitet.

Langsigtede trafikløsninger

De kommende år vil Viby opleve en markant vækst, særligt mod nord og øst, hvor der opføres nye boliger i Skousbo og ved Kavsbjerggård. For at sikre en fortsat god og trafiksikker sammenhæng på tværs af Viby opgraderes byens infrastruktur løbende, og med de store investeringer, der er foretaget de seneste år, er der skabt et forbedret trafikgrundlag i Viby.

Med det fortsatte formål at forbedre trafikafviklingen i Viby, i takt med at byen vokser, igangsættes i 2023 en forundersøgelse af en langsigtet trafikløsning for byen; herunder fordele og ulemper ved bl.a. en fuld udvidelse af viadukten samt en mulig ny forbindelse mellem Vibyvejen og Damgårdsvej.

I 2023 ombygges krydset Ørstedvej/Damgårdsvej/Tofthøjvej. Krydset signalreguleres og etableres med forlægning af Tofthøjvej, nye svingbaner, cykelstier, fortov og fodgængerovergange. Cyklister får separat grøn fase igennem viadukten hvor de kan cykle på kørebanen, mens bilerne holder for rødt. Samtidig etableres cykelsti langs nordsiden af Ørstedvej på en strækning fra Damgårdsvej til Viby Skole, afd. Ørstedvej. Dermed kan stierne langs Ørstedvej enkeltrettes og sikre unødige krydsninger af vejen. Projektet suppleres med krydsningsheller på Ørstedvej, så bløde trafikanter kan krydse vejen sikkert. Også langs Damgårdsvej etableres cykelstier på en strækning langs med Skousbo. Projektet forbedrer trafiksikkerheden for skolebørnene og sikrer samtidig, at man som fodgænger og cyklist kan komme sikkert til og fra Skousbo.

Naturen ind i Viby – Viby ud i naturen

Vibys rekreative grønne områder skal bindes bedre sammen med hinanden og med byen. De kommende år sættes fokus på øget biodiversitet, god tilgængelighed samt forbedrede faciliteter for bevægelse i naturen.

Vibys grønne loop - naturen bindes sammen

I og omkring Viby findes der i dag en række rekreative, natur- og landskabsmæssige kvaliteter, som ønskes styrket og aktiveret i en ny grøn ring om byen. Via nye naturområder og stiforbindelser kan de eksisterende grønne områder forbindes indbyrdes. Dette vil sikre levesteder og spredning af flere plante- og dyrearter og give nye adgange til naturen. Grønne strøg skal skabe identitet for området og gode muligheder for at komme ud i naturen.

Syvmosekilen og adgang til Skousbo Skov og Syv Holme Mose

Helhedsplanen for Skousbo bygger på en vision om at trække naturen helt ind til husene. Syvmosekilen udgør den blå/grønne ryggrad i bebyggelsesplanen og sikrer gode rekreative forhold med attraktiv bynær natur. Syvmosekilen skal gøres offentlig tilgængelig med nye stisystemer og fremtræde med karakter af vildeng med regnvandsbassiner til lokal håndtering af regnvand. Her kan etableres naturprægede fællesfaciliteter som f.eks. shelters, bålhytte, naturlegeplads og lign., der kan understøtte områdets rekreative brug. Syvmosekilen realiseres løbende, som Skousbo udvikles. De første stier og vådområder er anlagt, og flere forventes etableret i løbet af 2023-24.

Skousbo Skov og Syv Holme Mose er potentielle nærrekreative områder, og brugen af disse områder samt adgangen hertil, indarbejdes i den videre planlægningen af Skousbos næste etaper. Skousbo Skov er privatejet, men der er indgået aftale med ejer om etablering af stier, hvorpå der kan færdes iht. Naturbeskyttelsesloven. Mulighederne for naturpleje og udarbejdelse af plejeplan for Syv Holme Mose undersøges med det formål at forbedre naturkvaliteten og skabe bedre adgang til mosen.

Mere natur i Viby øst

I Viby Øst skal et rekreativt idræts- og naturlandskab udvikle sig til Viby's nye åndehul. Her vil idræt, regnvand og naturen danne ramme for borgernes hverdags- og fritidsliv. Det vil også danne ramme for naturudvikling med plads til en rig flora og fauna. Området bliver en landskabelig afgrænsning af Viby og trækker naturen ind i byen og byen ud i naturen. Helhedsplanen for Viby Øst præsenterer bl.a. en ambitiøs og visionær håndtering af regnvandet fra den østlige del af Viby. Genetablering af tidligere å-forløb og dannelse af et nyt stort ådalsbassin skal bringe vandet rette sted hen, højne naturværdien i området og skabe oplagte besøgsmaal for beboere som borgere. Projektet vil desuden styrke de eksisterende naturområder i og omkring Viby, blandt andet ved at binde flere af de eksisterende § 3 områder sammen og etablere nye naturområder, bl.a. ca. 5 ha ny skov. Det vil være med til at sikre levesteder og spredning af flere plante- og dyrearter og forbedre biodiversiteten, højne naturværdierne og skabe oplagte besøgsmaal i naturen. Projektet realiseres i 2023-2024.

Adgange ud i naturen

Adgangen til naturen omkring Viby skal forbedres. Vi skal samarbejde med lodsejere og lokale beboere om at skabe mulighed for rundture i byens omkringliggende landskaber, så de lokale beboere får mulighed for at nyde en gå- eller løbetur i lokalområdet, tæt på boligen. Langs Viby Å er stier og naturoplevelser opgraderet, og blandt andet er der de seneste år skabt mulighed for at passere jernbanen ved Kildemosen. Ønsket er på sigt at skabe en rekreativ stiforbindelse langs åen til Klosterskoven mod syd, samt til Skjoldungestien og Nationalpark Skjoldungernes Land mod nord. Denne realisering er i høj grad afhængig af, at der kan indgås aftaler med private lodsejere.

Fra landbrug til natur - ændret arealanvendelse

Der er et stort potentiale og flere gode muligheder for at styrke naturen omkring Viby, bl.a. ved at omlægge fra intensiv landbrugsdrift til skov og ved udtagning af lavbundslande og etablering lysåben natur og vådområder. Herved skabes naturpotentialer og samtidig mulighed for CO₂-reduktion, til glæde for såvel klima, natur og mennesker. Opkøb af jord med henblik på skovplantning og genetablering af vådområder, samt en generel forbedring af naturplejen i eksisterende naturområder, er nogle af de tiltag, der er foreslået i og omkring Viby. En aktiv naturgruppe i Viby er gået i dialog med kommunen såvel som med lodsejere med henblik på at undersøge mulighederne for flere bynære naturområder i Viby og bidrage til arbejdet hermed. Visionen er at finde egnede arealer til skovrejsning i og omkring Viby samt at få skabt adgang ud i naturen via nye rekreative stier.

Stærke rammer for liv og fællesskab

Viby er en mangfoldig by med en stor iværksætterånd og et rigt forenings- og kulturliv. Nye fællesskaber på kryds og tværs af etablerede foreninger og kommunale institutioner skal understøttes. De kommende år sættes fokus på det lokale engagement gennem understøttelse af selvgroede initiativer.

Nye boformer med fællesskab som omdrejningspunkt

I Skousbo skabes rammerne for et nyskabende og bredt udbud af boligtyper med forskellige grader af frihed og fællesskab. Sammen med tre nye bofællesskaber i Skousbo er selvbygger-konceptet et vigtigt skridt for Skousbos udvikling og indfrielsen af områdets vision om blandede boformer med fællesskabet i centrum. Med selvbygbegrebet forstås en bolig, der er tegnet og opført af boligejeren selv. Erfaringerne med selvbyg viser bl.a., at beboerne bliver længere i samme bolig og bidrager til lokal udvikling med gode boligmiljøer. Ofte resulterer byggerierne også i kreative, bæredygtige og udtryksfulde svar på, hvordan forskellige typer af familie- og beboergrupper kan indrette sig sammen og hver for sig. Ved at give plads til selvbyggede villaer på Skousbo, introduceres et nyt og stærkt alternativ til den klassiske parcelhusudstyknings. Succes med selvbyg kræver, at kommunen skaber trygge rammer og overkommelige vilkår for selvbyggerne både i planlægningen og udbudsfasen. Det vil også være vigtigt, når grundene forventeligt forberedes til udbud i løbet af 2024-2025.

Selvorganiseret idræt i naturen

I takt med at Viby vokser, skal byens fritidsfaciliteter også følge med udviklingen. I henhold til Roskilde Kommunes idræts- og facilitetsanalyse dyrker de voksne borgere i kommunen helt overvejende selvorganiseret idræt, og primært i naturen. Dette afføder ønsker om øget tilgængelighed til naturen, samt at stisystemer opgraderes og forbindes til især eksisterende idrætsanlæg. Udendørsfaciliteterne ved Viby Sj. Idrætscenter udvikles med øgede muligheder for at komme fra halområdet og ud i naturområderne mod øst. Nye rekreative stier med støttepunkter, træningsfaciliteter og bænke, og med startpunkt ved idrætscenteret, skal understøtte den selvorganiserede idræt og trække Vibys borgere ud i naturen. Der reserveres fortsat arealer til fremtidige idrætsfaciliteter ved Viby Sj. Idrætscenter, så foreningslivet kan vokse i takt med byen. Projektet er en del af helhedsplanen for Viby Øst.

Meningsfulde fællesskaber i Cosmos

Cosmos skal fortsat være et samlingspunkt for alle byens borgere på tværs af alder, baggrund og interesse. Cosmos er byens mødested, hvor man kan vælge at engagere sig aktivt inden for det kreative og musiske felt, viden, historie og i lokalområdet. Cosmos drives i et tæt samarbejde mellem kommune og civilsamfund. Visionen er, at det unikke samarbejde mellem bibliotek og en frivillig forening, danner rammen for meningsfulde fællesskaber i et levende hus, der er baseret på medborgerskab og lokalt engagement.

Med litteraturen og det musiske som pejlemærker, arbejder Cosmos de kommende år med bred inddragelse af borgere, foreninger og aktører. Målet er at musikens og litteraturens unikke egenskaber og positive effekter på mennesker, skal være med til at udvikle et kreativt og levende miljø i Cosmos, der er karakteriseret ved det, der er særligt for Viby og omegn. Cosmos bygger på fortiden, engagerer sig i samtiden og rækker ind i fremtiden.

Peder Syv Salen

Musik skaber glæde og begejstring, og ikke mindst fællesskaber, der understøtter det gode liv i Roskilde Kommune. "Musik for alle" er en af målsætningerne i kommunens strategi for Alle Tiders Musikby. Erfaringer viser, at flest mulige borgere får glæde af musikens særlige virkekraft, når indsatser og begivenheder løftes på tværs af forvaltningsområder, borgere og aktører.

Peder Syv Salen i Cosmos er et vigtigt aktiv i Alle Tiders Musikby i forhold til, at musikken kan folde sig ud lokalt i Viby. Salen er, med sine gode publikumsforhold, en behagelig akustik samt teknisk udstyr er af høj kvalitet, en af Roskilde Kommunes bedste spillesteder. Stedet har i løbet af sit første år budt på flere koncerter og musikaktiviteter til glæde for borgerne og lokalmiljøet.

Budgetforslag

I skemaet på næste side ses et forslag til økonomien for handleplanens indsatser.

Budgettet er opbygget omkring de indsatser og projekter, som allerede nu er kendte og budgetterede i årene 2024-2027. Herudover er anslåede udgifter til kommende projekter i 2028-2031 også angivet.

Projekter, der allerede er realiseret eller som skal realiseres i 2023 fremgår ikke af budgetforslaget, men er beskrevet under de kommende års udvikling.

Økonomisk grundprincip

Udviklingen af Viby bliver delvist finansieret af private grundejere og foreninger. Men der er også en stor del, der forudsætter kommunal finansiering eller medfinansiering. Samtidig vil der være en indtægt til kommunen fra grundsalg i Viby.

For årene 2025 og frem tages forbehold for, at de generelle anlægsbesparelser ikke er fordelt på de konkrete projekter. Dette vil ske i forbindelse med processen for strategisk anlægsplan 2025.

Fundraising og medfinansiering

Målet med udviklingsprogrammet for Viby er at skabe en bymidte, der hænger sammen, og hvor der vil komme mere byliv, end der er i dag.

Attraktionen i den historiske bymidte, naturen og de frie omgivelser kan gøre det interessant for fonde, foreninger og medinvestorer at bidrage med økonomiske midler til udviklingen.

Samarbejde mellem kommunen og øvrige aktører

I arbejdet med realisering af udviklingsprogrammet vil Roskilde kommune fortsætte den tætte dialog med borgere og foreninger i Viby om realisering af de forskellige projekter. Ligeledes vil kommunen så vidt muligt understøtte lokalt funderede projekter, der er i overensstemmelse med udviklingsprogrammet.

Fra idé til realisering

Roskilde Kommune har fokus på at markedsføre muligheden for at investere i Viby overfor potentielle private investorer. Roskilde Kommune er i dialog med nuværende grundejere om realisering af lokalplanen for bymidten, og kommunen har fokus på den fortsatte udvikling af Viby. Dialogen med borgere, foreninger og erhvervsliv vil fortsætte, også efter vedtagelsen af handleplanen.

Økonomioversigt

Budgetforslag - oversigt udgifter (Beløb i 1.000 kr)		2024	2025	2026	2027	2028-31
Ny dynamik og optimisme						
5.E.1	Vejanlæg - Syvmose Allé og interne boligveje	0	3.200	3.500	6.300	800
5.E.1	Vejanlæg - Syvmose Torv	0	0	6.500	0	0
5.E.1	Vejanlæg - Syvmose Plads	0	0	0	0	8.100
5.E.1	Naturområde - Syvmosekilen	3.500	0	0	0	0
	Samlet	3.500	3.200	10.000	6.300	8.900
Kraftfelt og spændende bymidte						
5.E.2	Kvalitetsløft af gader og byrum	0	0	0	2.000	0
	Samlet	0	0	0	2.000	0
Naturen ind i Viby - Viby ud i naturen						
I alt (5.E.1 - 5.E.2)		3.500	3.200	10.000	8.300	8.900

Budgetforslag - oversigt afledt drift (Beløb i 1.000 kr)		2024	2025	2026	2027	2028-31
5.E.1	Viby ny dynamik og optimisme (byggemodning)	100	400	400	400	1.600
5.E.2	Kvalitetsløft af gader og byrum i Viby bymidte	0	0	0	0	1.200
I alt (5.E.1 - 5.E.2)		100	400	400	400	2.800

By, Kultur og Miljø
Postboks 100
Rådhusbuen 1
4000 Roskilde
BKM@roskilde.dk

**ROSKILDE
KOMMUNE**

#ALLE TIDERS ROSKILDE